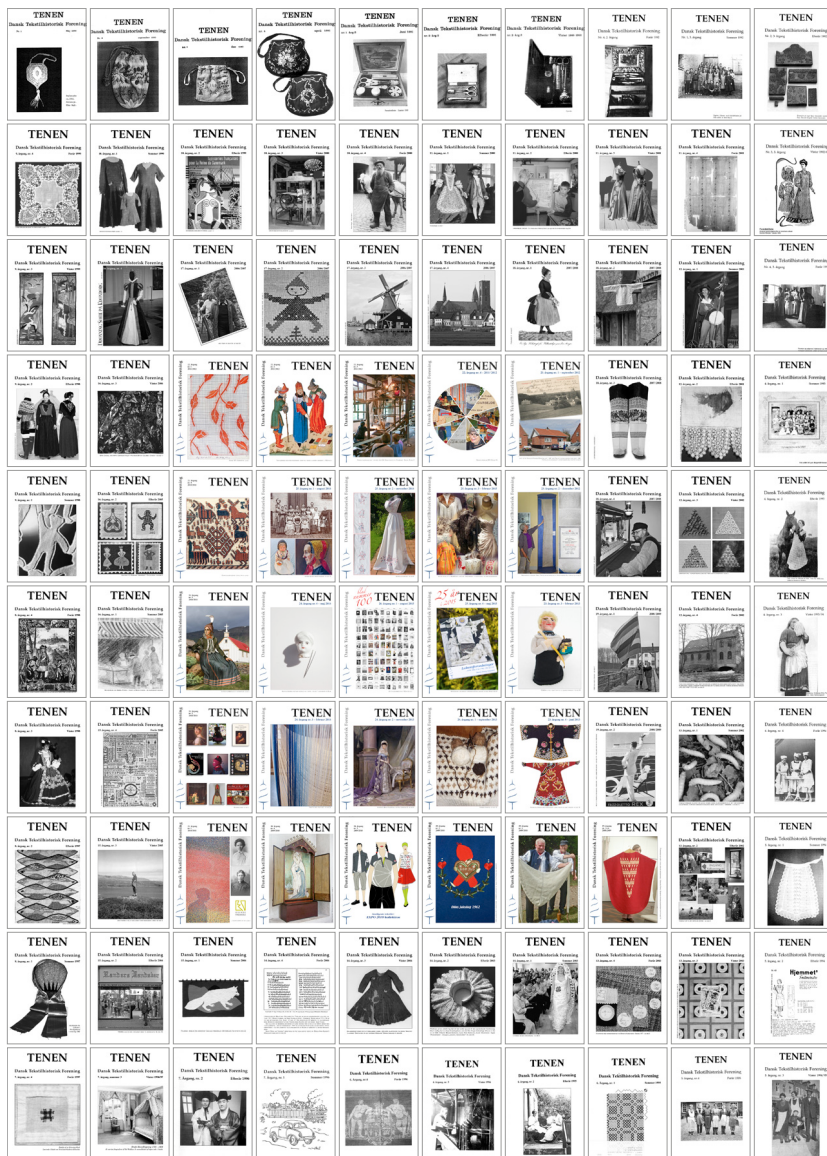

Indhold:

Erik Glippings helsingborgske forordning	side 3
Vi strikker stadig i 2015, men	side 7
100-året for kvinders valgret	side 16
Det er nødvendigt at brodere	side 17
Andelslandsbyen Nyvang	side 19
Invitation: Tur til Andelslandsbyen Nyvang	side 21
Studietur til Barcelona	side 21
Boganmeldelse	side 22
Telefonliste for TENENs bestyrelse mv.	side 23
Bagsiden: Postkort fra Århus	side 24

QR-koden henviser til dette bladnummers side på Internet.

TENEN Dansk Tekstilhistorisk Forening

Formand: Annet Laursen Skjelsager, Dorthesvej 2, 3520 Farum, telefon 44 95 05 55

Næstformand: Lone de Hemmer Egeberg, Teglgården 66 st.th, 3460 Birkerød,
telefon 45 81 05 05

Kasserer: Bent Bille, Søndergade 66, 5620 Glamsbjerg, telefon 64 72 15 65

REG.NR. 1551 GIROKONTO 143 01 30 • SWIFT-BIC: DABADKKK IBAN: DK23 3000 0001 4301 30

Medlemsskab tegnes hos kassereren. I 2015/2016 er prisen pr. år 250 kr.

Husstandsmedlemsskab koster 300 kr.

Medlemmer får tilsendt tidsskriftet TENEN.

TENEN – Danish Society for Textile History – Verein für Dänische Textilgeschichte

Tidsskriftet **TENEN**

Redaktion: Annet Laursen Skjelsager, Dorthesvej 2, 3520 Farum, telefon 44 95 05 55,

ePost silke-annet@silke-annet.dk • Vibeke og Frits Lilbæk, telefon 26 60 28 40,

ePost vofl3450@gmail.com

Sats og billedbehandling: Frits Lilbæk • Digitaltryk: VesterKopi • ISSN: 0906-9526

Copyright © TENEN og forfatterne • 17.08.2015

TENEN udkommer fire gange om året – sidst i månederne august, november, februar og maj. Deadline for redaktionelt stof er seks uger for eller efter aftale med redaktionen.

Artikler og indlæg sendes til redaktionen

fx med ePost – eller evt. maskinskrevet med brevpost. Tekst og illustrationer adskilt.

Annoncepriser: 1/1 side: 525 kr. 1/2 side: 300 kr. 1/4 side: 185 kr. 1/8 side: 135 kr.

Ældre numre af TENEN kan købes ved henvendelse til foreningens kasserer

– så længe lager haves. Prisen er 65 kr.

Ændring af sendeadresse meddeles til kassereren.

Internet: <http://www.tenen-dk.tk>

Erik Glippings helsingborgske forordning

– en overflødighedsforordning fra 1283 gentaget fra 1269

I middelalderen begyndte overflødighedsforordninger at dukke op overalt i Europa. De havde til formål at begrænse brugen af bestemte typer tekstiler og dragtformer eller helt forbyde bestemte gruppers brug af særlig klædedragt. De fleste påbud var henvendt til borgerstanden om ikke at klæde sig over sin stand, færre til adelen og bønderne. Der var forskellige årsager til grund for overflødighedsforordningerne, nogle havde et rent religiøst-moralsk sigte, fx at nogle dragtformer var amoralske og upassende, andre et økonomisk sigte, fx med det formål at begrænse importen af luksusartikler og atter andre var politisk funderet, fx når forbuddene forsøgte at cementere stands- og rangsforskelle i samfundet.¹

Den ældste bevarede overflødighedsforordning herhjemme er Erik Glippings helsingborgske forordning fra 1283, nedskrevet på danehoffet afholdt i Helsingborg men gældende for hele landet. Forordningen findes i flere latinske og et par danske afskrifter, for de latinskes vedkommende fra 1400-tallet, for de danskes fra 14- og 1500-tallet. Det fremgår desuden, at forordningen er baseret på eller en gentagelse af en ældre, nu forsvundet, forordning fra 1269.² Både en latinsk tekst og en dansk afskrift er trykt i

Flugten til Egypten. Kalkmaleri i Eskildstrup kirke, Lolland, ca. 1250.

Den Danske Rigslovgivning indtil 1400.

Indholdet i forordningen vedrører forskellige sager, afsnittet om klædedragt er en enkelt artikel, (artikel 1, ud af 5), i forordningen og er altså ikke en selvstændig forordning. Indholdet vedrører dels et forbud mod brugen af guld og sølv i klædedragten, kun kongen alene og hans børn skulle nyde denne ret, dertil også et helt forbud mod "tveskiftede" dvs. flerfarvede og tvedelte dragter, hvilket var upassende selv for kongen.

Flerfarvede og mangefarvede

¹ Ek: 1959, s. 97f.

² DDR 1400, s. 104.

klæder var yndede i middelalderen. Forskellige former for broget dragt kunne anvendes: striber, tern, mønstre eller mi-parti; dvs. dragter med dragthalvdele eller -kvarte i hver sin farve. Det var også brugt, at dragtens dele var i forskellige mønstre, fx den ene halvdel mønstret/stribet den anden ensfarvet. En gruppe af

farver eller i skackeran "tern som et skakbræt".³

Erik Glippings forordning forbød brug af dragter, der var i mere end en eller to farver.⁴ Lappeklæder var populære overalt i Europa og optræder i kilderne under navne som mi-parti på fransk og bi-partitas på latin. I Norden kendes navne som tveskiftede klæder, halvskifte og lappede dragter. Dragternes flerfarvede look var hovedsageligt dannet i selve tilskæringen, dvs. sammensyede af flere stoffer i hver sin farve, men også striber og tern indvævet i stoffet var formodentligt omfattet af disse forordninger.⁵

Artikel 1 er efter al sandsynlighed ikke et selvstændigt dansk påbud. Lokale forordninger kunne være gentagelser af dekreter udstedt af romerkirken og gældende i hele det kristne område. Op igennem middelalderen bestemtes vedtægter om blandt andet klædedragt på de store kirkesynoder, der afholdtes løbende for at diskutere og indgå bindende aftaler af teologisk og kirkeretlig karakter.⁶ Heri anbefaledes eksempelvis bestemte påbud mod især amoralske dragtformer. Dette gælder efter al sandsynlighed også Erik Glippings helsingborgske forordning fra 1283, eller i al

fald den oprindelige fra 1260-erne. Et stort set identisk påbud genfindes

Sædeunderet – bondeparret er blevet et fornemt klædt par; han i tveskiftet dragt med hver dragthalvdel i hver sin slags striber. Østerlars rundkirke, Bornholm, ca. 1325-50.

dragter i flere farver, var såkaldte lappeklæder, der som navnet angiver, var dragter sammensyet af "lapper" eller stykker i forskellige farver. I den nedenfor omtalte norske lov fra 1315 udspecificeres lappeklæder til at omfatte dragter i to farver, flere

³ NGL, III, p. 116.

⁴ DDR 1400, s. 106.

⁵ Dahl: 'Mengiað klæthe & tveskifte klædher' Marbled, Patterned and Parti-coloured Cloth and Clothing in Medieval Scandinavia, s. 122f.

⁶ Reichel: Die Kleider der Passion, p. 180.

nemlig i en spansk kongelig forordning fra 1264 der bød, at kun kongen og infantaen (kronprinsen) havde ret til at pryde sine klæder med guld og sølv, og at ingen måtte bære flerfarvede dragter.⁷ Her er således sandsynligvis tale om en romerkirkelig forordning, der fandt vej til de nationale lovgivninger rundt om i Europa og altså ikke et lokalt iværksat påbud.

Også de islandske præsteforordninger kan være direkte afskrifter af de forordninger, der blev vedtaget på diverse kirkesynoder i løbet af 12- og 1300-tallet. Eksempelvis kom der også her et forbud mod tvefarvede klæder i 1269. Den norske filolog Hjalmar Falk har ligeledes påvist, at det islandske forbud mod tvefarvede klæder i 1269 var identisk i ordlyden med et forbud formuleret (gentaget) på et kølnersynode i 1281, sidstnævnte altså ét i en lang række af forbud formuleret af kirken fra midten af 1200-tallet.⁸

Flerfarvede dragter og dragter med sølv og guld blev ligesom i Danmark også forbudt i Norge. I Håkon Magnussøns forordninger fra 1314 og 1315 omtales tvefarvede dragter generelt, men det præciseres tillige, at heller ikke hætter måtte være flerdelt, forsynet med bezanter eller efter tysk skik i det hele taget.⁹ I Håkon Magnussøns dragtforordning fra 1306 blev "pladedragt" forbudt, dvs. dragter forsynet med pladebeslag, formodentlig i betydningen alle slags bezanter og mønter.¹⁰ I 1314 blev det ligeledes forbudt at bæ-

Erik Glippings svigerdatter Eufemia af Pommern iført dragt med enorme dragtbezanter. Gravmæle i Sorø klosterkirke, ca. 1360.

re påsyningspynt på dragterne, og i 1315 blev forbudet mod sådanne møntforsynede dragter "peninga budnad" gentaget.¹¹ I loven af 1314, forbødes al form for "plade-dragt", dvs. dragter dekoreret med bezanter. Sådanne måtte hverken anvendes på kjortel eller hætte.¹² Det er formentlig også en sådan type dragtsmykker eller påsyningspynt, der refereres til i Erik Glippings Helsingborgske forordning fra 1283, eller der kan refereres til dragter indvævet med guld og sølv eller blot en hvilken som helst form for guld- og sølvudsmykning uanset fremstillingen.

*Camilla Luise Dahl
forfatterens fotos*

7 Lightbown: *Medieval Jewellery*, kap. 8: *Sumptuary Legislation*, s. 80.

8 Falk: *Kleiderkunde*, s. 82.

9 Ngl bd. III, s. 109f.

10 Hoffmann: *Påsyningsbeslag*, s. 634, Dahl: *Ath pryde synæ clæder*, s. 8-9.

11 Ngl bd. III, s. 109 og 116.

12 Ngl bd. III, s. 109-110.

Anno domini mo cco lxxxo iii mense marcii Hælsingæburgh in parlamente per dominum regem Ericim de consilio meliorum regni Dacie celebrato statutum est, [1.] ut nullus portet uestes in minutas partes incises, sed integras uel saltem bipartitas. Nullus eciam uestes suas ornet auro uel argento nisi solum rex cum liberis suis. Incisas eciam uestes non liceat domino regi portare. Quicunque autem per annum uel amplius uestes suas portare uoluerit, hoc sibi nequaquam ad uerecundiam imputetur.

Erik Glippings helsingborgske forordning 1283 – latinsk text, efter Den danske Rigsløvgivning indtil 1400.

Aar effter guds byrd mcclxxxiii i mars maneth vdi hoff som holtz i Helsingborgh aff her koning Erich meth bæstæ mæntz raadh i Danmarks rigæ var skicket:

[1.] Ath engen skal bære clæder skorne vdi smaa stycker, mæden hielæ eller tveskiftæ. ¶ Enghen skal oc prydæ synæ clæder meth guld eller sølff vden koningen eenæ meth synæ børn, mæn wtskornæ clæder sømmer ickæ koningen athbære. ¶ Hwo synæ clæder vil bære, aar eller længer, thet skal hanum engelunde breydes til blyssel.

Erik Glippings helsingborgske forordning 1283 – dansk oversættelse 15. århundrede. Efter Den danske Rigsløvgivning indtil 1400.

Litteratur:

- Dahl, Camilla Luise: *Ath prydæ synæ clæder: Bezanter, beslag og påsyningspynt i middelalderen*. Middelaldercentret, 2005.
- Dahl, Camilla Luise: 'Mengiað klæthe & tveskifte klædher' Marbled, Patterned and Parti-coloured Cloth and Clothing in Medieval Scandinavia. *Medieval Broadcloth – Production, trade, consumption and use*. Centre for Textile Research, Copenhagen University. Oxbow Books, London, 2009, pp. 122-138.
- DDR - *Den danske rigsløvgivning indtil 1400*. Udgivet af Det danske Sprog- og Litteraturselskab ved Erik Kroman. Munksgaard. Kbh. 1971.
- Ek, Sven B.: Dräktförordningarnas samhälleliga bakgrund. *RIG årgång 42, häfte 4*, 1959, s. 97- 118.
- Falk, Hjalmar: *Altwestnordische Kleiderkunde. Mit besonderer Berücksichtigung der Terminologie*. Skrifter udgivet av videnskaps-selskapet i Kristiania: II: 1918. Kristiania, 1919.
- Hoffmann, Marta: Påsyningsbeslag. I *Kulturbistorisk leksikon for nordisk middelalder. Bd. XIII*. Malmö, 1956 – 78, s. 633-634.
- Lightbown, Ronald W.: *Medieval European Jewellery*. Published by the Victoria and Albert Museum. London, 1992.
- Ngl - *Norges Gamle Love indtil 1387. I. række, bd. I-V*. Udg. av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Christiania, 1846 – 1895.
- Reichel, A.-M.: *Die Kleider der Passion: Für eine Ikonographie des Kostüms*. Dissertation, Dr. Phil. Philosophischen Fakultät III, Humboldt-Universität zu Berlin, 1998.

Vi strikker stadig i 2015 – men hvorfor gør vi det?

Vi strikker, selv om alt kan købes og ingen lider nød i vores del af verden i en grad, der betinger at vi selv skal tilvirke vores tekstiler eller have så meget fokus på “at lave tingene selv”, at vi ikke kan/eller vil købe. Det er jo streng taget langt billigere at købe færdigproducerede varer ... tekstiler fra Østen er så billige, at hvis det handler om at have tøj på kroppen, så er håndstrikt “dybt godnat”.

Vi skal tilbage i tid for at se hvor håndstrikt som aktivitet og “gør det selv”- nødvendighed kommer fra, men også lidt tilbage i vores kulturelle fortid for at finde nogle begrundelser, som stadig dukker op, når nogen spørges om, hvorfor de strikker i dag.

Oprindelsen for vores håndstrikt stammer fra omkring 8-900 e.Kr., men oprindelsen er uklar. Vi ved dog, at der i 14-1500 tallet fandtes laug for strikkemestre i det sydlige Europa. En fri mand skulle stå i lære 6 år, først på et værksted og derefter skulle han rejse for at samle mønstre og arbejde “ude” før han kunne færdiggøre mesterlæren med et svendestykke, hvilket jo faktisk er meget lig de håndværksfaglige uddannelser, som vi kender i dag.

Udviklingen er derefter gået fra mesterstykkerne via strikt til fyrster, adel og den katolske kirke til almindelige borgere og bønder. Altså fra luksusforbrug, hvor en konges silkestrikkede strømper kunne koste det samme som adskillige heste eller en årsløn for samme konges tjener ... og så til, at det strikkede var fattigmandsarbejde, hvor fliden var ubetinget nødvendig og hvor salg af

alt det man kunne frembringe ekstra var en nødvendighed for at kunne købe sig til de varer, man ikke selv kunne lave.

Man strikkede for at få tøj på kroppen – mest vanter og strømper, fordi det fleksible strik var langt bedre til at forme sig efter kroppen end vævet stof.

Ulden var til rådighed i mange af de fattigere egne, hvor jorden var for let (tør og ufrugtbar) og netop her er der strikket, også med salg for øje. Naturalie-økonomien i bedste “bytte stil”. Lidt mere overraskende er det, at vi fra dansk side

↑ Strikket bikini. ↓ Strømpe til fint brug – med masser af stopninger.

Giveegnens Museum.

har eksporteret til Norge ... mange af os har længe troet at nordmændene har været storstrikkende rigtig længe. Der findes en del told-registreringer over, hvor mange par sok-

↑ Strikket uldklokke. Giveegnens Museum.
↓ Ny strikket nederdel og sjal i næsten samme "sildebensmønster". Hanne Pjedsted.

ker/strømper vi har skibet af sted til vores nordiske nabo!

Strik som indtægt

At strikke har for almuen i de nordiske lande betydet en ekstra indkomst og et arbejde i timerne, hvor man ikke var på marken, især fordi strikketøjet kunne bringes med og var let at genoptage, hvis man var blevet afbrudt og det krævede ingen større redskaber, som gjorde det umuligt at tage med sig.

Strikkepindene kan bringes med overalt – og det gjorde man, med undtagelse af om søndagen og i kirketiden! Vi kender det fra Blichers Hosekræmmeren! Der var regler om kvalitet og afregning i forhold til kvaliteten. Tilsvarende har både mænd og kvinder i vores nordiske nabolande strikket til salg.

Det handler om flid, om nytteværdi og om at arbejde med hænderne for at overleve. Senere også brugt som opdragelse og kulturelle normer for kvindens virke i hjemmet. At strikke var en aktivitet som alle kvinder udførte – som nødvendighed især i de lavere sociale lag. De kvindelige bedsteborgere behøvede det økonomisk ikke, men her skulle de fine frøkener jo lave noget for at få tiden til at gå før ægteskabet, så man kunne jo strikke blonder og anden pynt.

Forståelsen er over tid blevet, at alle kvinder kunne sy og strikke tøj til børn og sig selv, samt i lidt mindre omfang til manden: strømper og huer, men også ærmer, bluser mv.

Først lærte man at strikke i hjemmet, ikke som institutionaliseret læring, men som en del af den sociale aktivitet, der foregik. Man lærte det samtidig med at det foregik i sam-

været med bedstemødre eller mødre, der strikkede. Siden overtog skolen undervisningen i håndgerning. Det blev der ikke sat spørgsmålstegn ved før efter ungdomsoprøret i 1960-erne.

Industrialiseringen medførte indflytning til byerne fra gårdene på landet til lejligheder i tæt bebyggelse. Kvinder blev "hjemmegående" med de dyder, der passer sig for kvinder/mødre/husmødre, der har et lille råderum og har flere eller endog mange børn derhjemme. Mændene tog på lønarbejde uden for hjemmet, og det tekstile håndarbejde var kvindernes. I starten af industrialiseringen var det få kvinder, der arbejdede uden for hjemmet. Ugifte gjorde i et vist omfang indtil ægteskab, for vask og stryging, hjemmesyning osv. var stadig kvindejobs.

Med sundhedsvidenskabernes tilsynekomst efter 1. verdenskrig var der normdannelser og rammer for den rigtige husmors virke, om hygiejne og mådehold! I 30-ernes krise med bankkrak, mellemkrigsårene og tiden umiddelbart efter 2. verdenskrig var der fokus på sparsommelighed, regelmæssighed og ro for piger og kvinder. Der var varernaphed, så en stor opfindsomhed med hensyn til at genbruge materialer var nødvendig.

Håndarbejdet, strik og til dels broderi var aktiviteter, der passede til en husmors daglige virke. Måske kan man allerede her ane en terapeutisk nødvendighed for at få tiden til at gå i de små hjem ... også med de flere og flere maskiner, der holdt deres indtog. Her var i øvrigt et område, hvor mænd stadig kunne strikke ... på strikkemaskine. Jeg

havde en ældre genbo, som har fortalt om de mange bluser, han strikkede til sine børn i de trange tider efter krigen.

Og alligevel siger flere nordiske strikkebogsforfattere dog, at det langt fra var så almindeligt at folk (læs kvinder) strikkede i dagligdagen i deres barndom i 50-erne.

I bogen "Oplegg på gang" .. skriver forfatterne Berit Slåttum og Anne Britt Ylvis-Åker at *det er på tide at gøre op med den myte, at "alle" har strikket "alt" i Norge "altid" ... for det stemmer ikke for ret lang tid tilbage!*

Og da slet ikke før det var organiseret i en slags hjemmeindustri som et lønnet arbejde. Et resultat af krisetider, hvor fx en lokal industri som minedrift lukkede ned netop der, hvor mændene havde deres lønindkomst. Her blev der flere steder startet en mindre strikkevirksomhed op, med salg af strik til de velstillede, herunder de tidlige turister. (Et eksempel er Bohus len i Sverige).

← Tøjsko / Hjemmesko. Giveegnens Museum.
→ Nye strikkede hjemmefutter. Hanne Pjedsted.

Foretagsomme forretningskvinder tog affære, så kvinderne kunne have lidt hjemmearbejde og derved tjene en skilling til familiens overlevelse, mens mændene måtte fin-

de alternative jobs væk fra nærområdet. Kvinderne kunne jo arbejde hjemme, og "producere" når de havde lært hvad og hvordan de skulle udføre strikkearbejdet.

Strik handlede også om opdragelse til husmoderrollen

Håndarbejdstimernes opdragelse af pigerne blev både før og efter 2. verdenskrig fulgt op af ugebladenes småborgerlige indstillinger og bemærkninger, der fastholdt kvinder i en bestemt forståelse af sig selv: som flittige, tålmodige, omsorgsfulde over for mand og børn og som først havde tid til sig selv, når alt det andet var klaret: kogning, bagning og syltning, madlavning og indkøb, pleje, vask og børnepasning, og hele tiden med ansvaret for den økonomiske sparsommelighed.

Hønestrik – design Ann Lisa Aurbach.

Vi må på det tidspunkt betragte det at strikke som en beskæftigelse, der fandt sine begrundelser i familiens tarv og i ovenstående normer: nødvendighed, nøjsomhed, sparsommelighed, omhu og flid.

Og når kvinder så strikkede til sig selv, blev det "kaldt fint og moderne", men var stadig underlagt de husmoderlige normer: det skulle kunne betale sig – eller hun måtte nøjes med det, hun selv kunne fremstille. At købe var dyrt og "overflod".

Mange af os havde i 60-erne og 70-erne et billede af den strikkende kvinde som en undertrykt kvinde, der var gammeldags. Som underordnede sig de normer, der var gængse i den borgerlige forståelse af livet og verden. Manden havde jobbet og hun stod for det huslige og nøjedes med det – i al ydmyghed. Strik handlede stadig om omsorg, flid, nødvendighed og sparsommelighed.

Vi kender stadig normerne bag talemåderne: "Lediggang er roden til alt ondt". "Kvinder sidder ikke med hænderne i skødet". Og "Sparsommelighed betaler sig".

Det har ændret sig, men hvilke normer for vores strikkearbejde udviklede sig derfra? Hvilke begrundelser fandt vi, der også strikkede efter ungdomsoprøret ... vi som er kvinder, der tog uddannelse og søgte karriere i erhvervslivet?

Var det moden der dikterede os at strikke selv, eller var det fx strikmaskinernes indtog i de små hjem i 60-70-erne, der fik sat gang i en ny strikkebølge med "hønestrikeriet"? 70-erne satte i hvert fald fokus på KREATIVITET som et ønske-

ligt og nødvendigt mål for undervisning, bla. i skolernes læseplaner.

En ny forståelse af tekstil som kunst, "art to wear" i 80-erne satte strik på dagsordenen på en ny måde. Og samtidig var der en strikkebølge over hele verden; hvem husker ikke strik i børstet uld, hurtige "weekend-arbejder", kæmpe sweatre og store pinde ... alt andet end bedstemorhyggestrik på tynde pinde i sirlige mønstre. Ikke noget med hjemmestrikkede strømper a la bedstemor! Kulørt, voldsomt, bredskuldret!

Strik er et "kulturfænomen", dvs. et ydre tegn – et symbol på de værdier, som en bestemt kultur bærer med sig og udvikler. Og dermed ses de strikkede genstande som artefakter, der fortæller os om normer og værdier.

I vores tid er der mange modstridende forklaringer på, hvorfor der igen strikkes, hvorfor der er en ny bølge af strikkeaktiviteter, som sikkert varer en rum tid for derefter igen at svinde hen. Spørgsmålene og svarene er mangfoldige. Vi siger fx, at strikke ...

- er beroligende og afstressende, dvs. et resultat af mange ydre krav og aktiviteter der stresser os,
- er meditativt og terapeutisk: det dækker et behov for at koble fra,
- er kreativt: når alt er muligt at købe kommer behovet for at skabe selv,
- er rekreativt og afslappende,
- har læringsperspektiv i form af kurser og workshops,
- er transformation af et materiale til nye ting, hvor kunstnere benytter gamle kvindehåndværk til at skabe nye sammenhænge,
- er leg lige som sport, der ikke har

sundhed som sin vigtigste begrundelse,

- er socialt – en ny nødvendighed, hvor man finder sammen i grupper og strikker i strikke-caféer,
- giver netbaserede fællesskaber idet de sociale medier giver muligheder der kan gribes. Men hvorfor strik via nettet? Er det en slags intern konkurrence – en kappestrid om at blive set, jfr. 5 minutters TV berømmelse?

Er vi totalt ambivalente i vores begrundelser for, hvorfor vi strikker?

Der er stadig en økonomitænkning hos mange – en tro på at det er bedre og måske lidt billigere!

Den økonomiske vinding ligger selvfølgelig mest hos virksomheder, der sælger garn og mønstre samt diverse grej, som efterhånden

Hønsesrik – design Ann Lisa Aurbach.

er et must for enhver strikker: specielle pinde, måleredskaber, maske-markører, tælleredskaber osv. osv. for ikke at nævne programmer til beregninger, opskrifter, ideudviklinger. Deling på sociale medier af vores færdige genstande: "Se hvad jeg har strikket " mm. Der skabes nye behov, som enhver strikker må have via magasiner (finder vi mon ikke stadig vores drømmeverden i kulørte blade fordi vores hverdag er for travl, kompliceret og uoverskuelig? Vil vi ikke stadig gerne ligne de andre – trods al snakken om individualisering?

Finder vi vores begrundelser i strikkeriet der, hvor videnskaben påpeger affaldsproblemer, så genbrug bliver værdifuldt og bæredygtighed en tvingende ny nødvendig-

Halstørklæde som strikkekit – en julegave til alle dagbladet Informations medarbejdere.

hed? Eller er det blot den forklaring der giver ro i sindet, så det bliver "undskyldningen" for at købe garn og strikke nyt?

Har vi gennem medieskabt bevågenhed fået et behov for at markere os – lave selviscenesættelser?

Vil vi bare skabe opmærksomhed, jfr. den årlige strik-ude dag – World Wide Knit in Public Day – hvor vi strikker ude for at vise verden at håndstrikk også er for "moderne mennesker, dvs. vi vil vise os selv og vores strikketøj frem? Vil vi dermed være anderledes end "de almindelige" med et behov for at prale af vores aktivitet og vores produkter?

Eller har vi behov for at gøre noget med hænderne, fordi verden er for kompleks og fordi vi kender os i vores uforstand,- når vi ikke kan overskue eller gennemskue den kompleksitet, der er. Hvor ingen kan se virkninger af vores frembringelser før der sker noget rigtig alvorligt med kloden.

Halsdisse-halstørklæde model med skarpe striber.

Er det ren og skær barnlighed at vi vil være synlige, fordi vi forsvinder i mængden af mennesker: SE MIG! Eller har vi et behov for finde os selv i en aktivitet, der siger os noget – dvs. ren egocentricitet?

Vi kan jo spørge hinanden: Hvilke værdier ligger der bag dit og mit strik?

Strikkeleg: Dronningeportræt.

Og straks derefter må vi stille spørgsmålet: hvad er det så der strikkes i dag?

Der strikkes masser af tøj, som dækker individuelle behov: Moderrigtige og moderne i snit og farver. Det håndstrikkede følger modebilledet i stort omfang. Avantgarden går foran og vi andre følger med – med forsinket reaktionstid – og så er de fremmeste allerede langt foran igen, og vi andre følger blot mainstream!

Vi strikker også til “Home sweet Home” – søde og sjove ting til hjemmet, hvilket jo også er et udslag af moden og dens måde at tvinge os til fornyelser – trods genbrugstanke, overvejelser over bæredygtighed osv.

Strik har i en periode også været antimode – som en demonstration mod modeindustriens krav om at følge moden eller være “yt”! En protest mod masseindustri: vi kan med vores hænder, jfr. hønsestripperperioden og mod modetyranni: vi kan selv skabe og vil gøre det anderledes, dvs. vi “demonstrerer” med garn og pinde. Vi leger, anvender

Strikkeleg: Marx.

skøre materialer og strikker også unyttige, nærmest skabagtige ting!

Har vi en reaktion via en digitalisering, der sker med skærmarbejdet – og som strikkere siden har udnyttet i nye sociale netværks muligheder: Vi er på! – via vores strikkeinteresse og grundet vores strikketøj som et tegn på samfundsgrupperinger, der har adskilt sig fra “de andre”? Vi er jo individualiserede!

Strik er endvidere inddraget i nu-

Strikkeleg: Åsten.

tidig “blød graffiti”. Tags og slogans som politiske manifestationer. Hvordan får man ellers gjort opmærksom på sig selv og det man mener – i den rækkefølge! Fra street art med kunstnerisk udtryk placeret på gadeniveau og til KUNST ... hvordan det så bestemmes?

Forklaringerne og svarene kan være mange og langt fra entydige. For de fleste af os, som strikker i dag er det nok en skøn blanding: Ja, vi vil gerne ses og høres. Ja, vi vil gerne lave noget unikt og sam-

tidig tænke over bæredygtighed og omsorg for moder jord og ressourcerne.

Og ja, hvem af os kan sige os fri af en smule kappestrid, når nogen strikker noget fantastisk, som opnår berømmelse og beundring. Vi vil gerne være på og med. Ligesom når nogen kokkererer jfr. den berømmelse og beundring, kokkefaget har genvundet. Mad er livsnødvendigt – det er strik jo ikke!

Så ja, strik er også at betragte som en ny “hobby for berømte personer” som vi efterligner for at få lidt berømmelse selv. Hvem har ikke hørt, at Julie Roberts strikker i pauser mellem optagelser? Eller om den berømmelse, som Arne og Carlos, de norske strikkende mænd, har opnået?

Det er den nye “sort” i form af beskæftigelse, der yndes som en slags YOGA for krop og sjæl. Også når vi stresser os selv, fordi det driller og ikke bliver som vi ønsker.

En slags gammel vin på nye fla-

Strikket dukke – barselsgave til barnebarn.

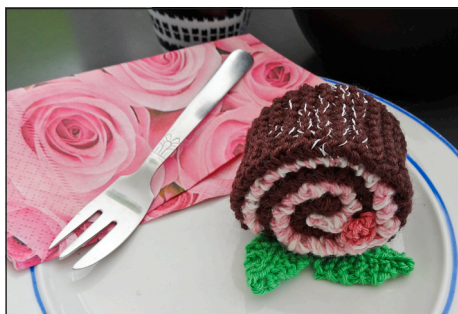
sker. Strik var en overgang støvet og gammeldags, men er blevet revitaliseret og dermed "anerkendt" på ny.

Joanne Turney skriver i "The Culture of Knitting" at der findes et ual af forfærdelige jumpere i verden, men også en masse fantastisk strik, der kan ses som kommentarer til vores verden, som bud på æstetiske værdier og som fantastisk beskæftigelse, nødvendig for den enkelte eller total overflødig.

Strik er kompleks som kommunikation. Strik er til stede overalt i vores materialiserede verden – der strikkes overalt og processen er levende på mange planer og med mange forskellige betydninger af vores kulturværdier. Og det ser ud til at fortsætte?

Eller er det blot et modelune, der fordufter igen, som et strikkehæfte skrev i 1960?

Vi kan grine eller græde, når politikere og kommentatorer taler om at regeringen har "strikket en finanslov eller andet alvorligt sammen": en plan, en lov, et forbud osv. Eller når man siger, at folk taber masken, går op i sømmene. Man taler om hjemmestrikket og mener noget værre skidt! Men det viser trods alt, at strik er en del af vores aktive

Strikkeleg: Rouladekage.

Strikkeleg: Min strikkede pude med QR-kode, der fører til min internet-hjemmeside.

sprog og giver betydning til de billeder, vi danner. På godt og ondt!

Så et svar er: JO! Vi strikker stadig i 2015, både tøj og ting "for sjov". Og det sker med begrundelser, der kan spændes ud mellem begreberne fra de gamle begrundelser som nødvendighed, nøjsomhed og norm over nutidig nydelse, rekreation og meditation, til kreativitet og kunstnerisk virke som en ny måde at kommunikere sine værdier på.

Mon ikke den enkelte strikker har indtil flere begrundelser, selv om det jeg oftest hører, når jeg spørger er: "Jeg strikker, fordi jeg ikke kan lade være!"

Hanne Pjedsted – www.designstrik.dk
Forfatterens billeder

100-året for kvinders valgret

Grundlovsdag 5. juni blev i år fejret på særlig festlig vis med et historisk kvindeoptog fra Kastellet til Christiansborg. Bladets udsendte var med og nød det spektakulære opbud af hvide og sorte historiske dragter, nysyede hvide kjoler, loppefund, uniformer og mormors smykker. Gruppen Verdens Kvinder med deltagere af alle hudfarver og i farvestrålende gevandter høstede særlig stort bifald.

Det var bevægende at se så mange slutte op om markeringen af valgret til kvinder, og at alt forløb så værdigt og fredeligt.

For 100 år siden gik kvinderne i optog til Amalienborg for at takke Kongen for stemmeretten. I dag er det mod Christiansborg vi retter vor tak og forhåbning til lovgivning om mere ligestilling. Derfor endte optøget her, men Dronningen havde taget stafetten op, og mødte frem og holdt en morsom tale om sin farfar, Christian Xs syn på kvindens rolle. Talen og mange flere billeder fra dagen kan ses på nettet.

Dragtjournalen, som ligger på nettet og kan læses af alle, markerer jubilæet med et nummer om kvinders vej ud af hjemmet ved hjælp af egne indtægter. Til det bidrager undertegnede med en artikel om Broderi og kvindefrigørelse, som bygger på mit speciale til universitetet. Som en forsmag bringes efterfølgende et afsnit om en af de kvinder der levede af at sy fagforeningsfaner, skønt hun selv var fra en ærkekonservativ familie.

Lone de Hemmer Egeberg
foto: ↑Vibeke Lilbæk – ↓Ellen Elisabeth Jensen

Det er nødvendigt at brodere

Minna Ruge (1872-1961) var ud af en særkekonserverfamilie fra Hornsyld ved Juelsminde; hun var meget dygtig til at brodere og udførte mange fagforeningsfaner. Hun var en af de første kvindelige elever på Kunstakademiet, men maleriet betød ikke den ønskede frigørelse, hun var på vej til. Faderen interesserede sig ikke for kunst, men moderen støttede hende i uddannelsen, og hun fik økonomisk hjælp hjemmefra. Familietraditionen fortæller om faderens reaktion, da hun viste ham sine billeder, hvor træstammerne var malet sølvgrå: "Jamen lille Minna, træer er jo brune, du må se at gøre dig lidt mere umage næste gang!"

På gruppebilledet, der er taget omkring år 1900, hvor Minna havde gået på Kunstakademiet i flere år, adskiller hun sig tydeligt i påklædning fra sine søstre. Kjolen er anderledes dristig i mønstret og ikke så højhalset. Placeringen i midten og hele hendes attitude og faste blik antyder, at hun har set noget af verden, fået øjnene op for kunsten og udviklet sig.

I 1912 solgte faderen deres barndomshjem, herregården Skerrildgård, og hele familien flyttede til en lejlighed på Nøjsomhedsvej i København. Pigerne blev rykket op med rode, flere af dem flyttede fra kærester, med hvem forbindelsen blev afbrudt. Agnes nåede at gribe "den skønne forvalter" på gården, og blev gift med ham. De øvrige søstre forblev ugifte, og boede det meste af deres liv sammen i lejligheden med møblerne fra det herskabelige hjem i Jylland. Minna sluttede sig til dem, men fik kun et lille mørkt rum, hvor hun ikke havde plads til hverken syramme eller staffeli. Derfor sad hun i stuen ved vinduet og broderede, og de andre

skulle altid passe på ikke at røre hendes ting.

Fra slutningen af tyverne til omkring 1942 broderede hun faner til fagforeninger gennem firmaet Oehlenschläger i København. Broderierne var tunge, ligesom hendes malerier, og ikke særlig smukke, men fine i udførelsen. Motiverne kunne være ambolt, hammer og gul-grøn-

ne blade, det har sikkert været til Smedeforbundet. Hun fik ikke meget for det, men "det er nødvendigt" - "det er noget, nogen socialistiske foreninger skal bruge" forklarede hun sin nevø, når han kom for at blive trøstet efter slagsmål med kommunisterne på Blågårds Plads (1933). Familien var, som nævnt,

meget konservativ, faderen havde været estrup-er, og man var stolt af nevøens indsats.

Minna selv var blevet frisindet i løbet af sin tid på Akademiet, men hun var bekymret over det - "bare man kunne lade være med at tvivle, bare jeg kunne tro som de andre, men det kan jeg ikke, der er så mange uløste spørgsmål" sagde hun. Hun gik ikke ind for socialismen, men broderede faner for pengenes skyld. Ingen i familien hæftede sig særligt ved det, heller ikke at det gjorde hende blind, for det var en nødvendighed, hvis de skulle leve af den sum penge, gården havde indbragt. Søstrene arbejdede også, Edith på et pigeinstitut og Ingeborg som bibliotekar i Handels- og Kontoristforbundet. Minna sad ikke skamfuld hjemme og broderede, men var dybt taknemmelig over, at hun kunne det og havde lært det af moderen.

For eftertiden virker det noget paradoksalt, at det var borgerskabets damer, der broderede de røde faner, men det kan begrundes med, at de beherskede denne syteknik.

*Lone de Hemmer Egeberg
(Optegnet efter Hans Lollesgaard)*

← Rygpude til gyngestol med humleranke broderet i uldgarn.

Andelslandsbyen Nyvang – *det lyder trygt og godt, hjemligt, uden at vi måske helt ved hvad det er, eller hvor det er. Nu er der imidlertid mulighed for at finde ud af det ...*

1700-tallets England var en tid hvor mange befolkningsgrupper førte en kummerlig tilværelse. Enkelte steder blev der udviklet nogle tanker og principper for at imødegå armoden. Principperne drejede sig ganske enkelt om at stå sammen frem for at være alene.

Det førte bl.a. til at en gruppe vævere for egne midler oprettede en brugsforening, hvor et eventuelt overskud blev delt mellem medlemmerne i forhold til deres indkøb. Styreformen skulle være demokratisk, så hvert medlem af foreningen havde én stemme.

Disse tanker nåede efterhånden også til Danmark, og i 1866 åbnede den første brugsforening her i landet, efter nogenlunde samme principper som i England; overskuddet fordelt efter indkøb og en stemme til hvert medlem – det er ikke lykkedes mig at finde ud af hvordan det forholder sig med kvindelige medlemmer; men det var først op i 1950-er-

ne, at kvinder begyndte at gøre sig gældende ved bestyrelsesmøderne.

Det bredte sig. Småbønderne var generelt økonomisk dårligt stillede. De malkede og kærnedes hver for sig, en forholdsvis lille produktion, der sjældent muliggjorde forbedringer i fremstillingsprocessen. Men da man begyndte at slutte sig sammen i andelsmejerier, blev der overskud til at investere i bedre arbejdsforhold og maskiner. Ydeevnen steg og der kom penge til bønderne. Det første andelsmejeri åbnede i 1882 og snart fulgte slagterierne, æggepakkerierne, bagerierne mm. efter. Det blev til andelsbevægelsen.

Bevægelsen støttede også den demokratiske udvikling i Danmark. For slet ikke at tale om den store foreningskultur vi har tradition for, og som Nyvang er et skoleeksempel på.

Og nu til andelslandsbyen. Heldigvis var der nogle mennesker, der ønskede og syntes, at det var vigtigt at bevare vores fælles andelskulturhistorie, og som gerne ville lægge kræfter og tid i projektet.

Lidt udenfor Holbæk er proprietærgården Nyvang, der i 1997 blev

forvandlet til et frilands- oplevelses-museum for andelsbevægelsens storhedstid sådan ca. fra 1870 til 1950.

Ikke kun andelsbevægelsen er beskrevet, også tøjet, fritiden og maden er med.

Det er som at bevæge sig tilbage til sin barndom, eller måske snare- re til bedsteforældrenes fortællinger.

I landsbyen er der alt der hører sig til i et fungerende fællesskab. Der er selvfølgelig brugsforeningen, den, der var begyndelse til det hele, men også frysehuset, slagteren og bageren er der. En landpolitistation – og en lille kirke, som man oveni- købet kan blive rigtig gift i. For det særlige ved stedet er, at alt er brug- bart. Man kan købe rundstykker og leverpostej og måske også gummi- støvler.

Dette storslåede projekt holdes i gang af nogle fastansatte, de står for de store linier og økonomien. Men først og fremmest er der omkring 400 frivillige, der hver bidrager med en særlig viden eller som måske ba-

re har lyst til at lægge noget arbejde i landsbyen.

En interessegruppe kaldes et laug, og jeg har talt mig frem til at der er omkring 46 af disse grupper, der hver især varetager et særligt område i landsbyen.

Vi skal besøge Tekstillauget. De strikker og syr. Fremviser gam- le håndarbejdsteknikker og syr tøj til de andre laug. For lige at næv- ne nogle flere: Avislauget udgiver Nyvangs Tidende. Brugslauget dri- ver brugsforeningen. Fyrbøderlau- get passer kedlen, der driver meje- riet. Kortspillaugget spiller l'hombre i dagligstuen hver onsdag. Politilau- get formidler hverdagen på en land- politistation.

Husmoderlauget holder gang i køkkenet, laver historisk mad og uddeler smagsprøver. Og mange flere.

Vi tænker, at vi i ro og mag kan gå omkring i landsbyen, måske kø-

be nogle købmandsvarer, for så at samles i tekstillaugst, hvor et par laugsmedlemmer, som også er medlemmer af TENEN, vil møde os og fortælle og fremvise. Derefter spiser vi den medbragte mad og går måske en tur igen. Skulle nogle have glemt

madpakken, er der også mulighed for at købe noget på stedet.

Som en ekstra gevinst er der pløjning i landsbyen i denne weekend.

Jeg tror det bliver spændende.

Anni Bloch

billeder er fra Nyvangs websted adlbn.dk

TENEN inviterer:

Tur til Andelslandsbyen Nyvang den 19. september 2015

- Adressen er: Oldvejen 25, 4300 Holbæk. Åben 10-16.
- Mødested og tid: Ved indgangen til Nyvang klokken 10.
- Kommer du med tog: Roskilde afg. kl. 9:18 til Holbæk ank. kl. 9:38.
Retur Holbæk afg. 15:46 til Roskilde ank. 16:17
eller
retur Holbæk afg. 16:41 til Roskilde ank. 17:01.
- Pris 20 kr. plus éntre – ikke medlemmer betaler 30 kr. plus entré. Normal entrépris er 120 kr. Der er broaftale og mulighed for grupperabat. Se på Nyvangs webside www.andelslandsbyen.dk
- Download evt. oversigtsplanen fra Nyvangs hjemmeside. Det er et dejligt stort område med god plads til de mange aktiviteter.
- Tag gerne madkurv med – den nydes sammen med de øvrige deltagere. Man kan også købe mad, se Nyvangs websted.
- Tilmelding senest den 15. september 2015 til formanden – tlf. 44 95 05 55.
- Husk at fortælle din rejsemåde af hensyn til evt. opsamling i Holbæk.

Hilsen fra TENENs bestyrelse

Studietur til Barcelona – efteråret 2016

I efteråret 2016 agter foreningen TENEN at arrangere en studietur til Katalonien i Spanien. Landet har i en ikke så fjern fortid haft en stor tekstilindustri. Som i Danmark er det nu hovedsagelig håndværkere, der fører tekstilfagene videre. Derfor vil vi besøge nogle af de mange museer, der illustrerer den svundne industri – se, hvad der fremstilledes og hvordan der arbejdedes. Derudover vil vi besøge nogle tekstilværksteder og se, hvad der findes af tekstiluddannelse.

Vi må også tage en dag fra til at besøge et eller to af de steder, man som turist i Barcelona bør have set.

Vi satser på 15 deltagere: Find selv en flyrejse, så vi kan mødes på vort hostel inden sengetid mandag den 24. oktober 2016. Arrangementet løber fra tirsdag til søndag den 30. oktober. Bestil flyrejse hjem mandag den 31. oktober. Jeg har en forhånds aftale om overnatning og morgenmad med et hostel helt centralt i byen, meget nær en metrostation. Til besøg på steder lidt længere fra byen bruger vi en minibuss. Alt er endnu kun på et forberedende stadium; jeg giver besked når flere detaljer ligger klar.

Interesserede kan melde sig til mig på bille.glamsbjerg@gmail.com – De første femten, der tilmelder sig, kommer med.

Det skal nok blive en god oplevelse ...

Bent Bille

Global Textile Encounters / ed. By Marie-Louise Nosch, Zhao Feng and Lotika Varadarajan. Oxbow Books 2014. Ancient textiles series Vol. 20. 308 sider illustreret. ISBN 978-1-78297-735-3. Pris £12.

Mens det længe har været kendt, at der foregik varebytte langs Silkevejen og med vikingernes færd ad de russiske floder til Byzans – er det nyt og forfriskende at læse så mange aktuelle og veldokumenterede eksempler på udveksling mellem øst og vest, nord og syd.

Også denne bog indledes med et kapitel om Silkevejen, men uddyber med nye teorier om interaktionen mellem de mange forskellige kulturer fra Romerriget i vest til Østasien. Det er en tankevækkende oversigtsartikel om handel og modeafslutning mellem middelhavslandene, Iran og Asien, der naturligt kommer ind på de mange luksusartikler, som aristokratiet i mange områder har anvendt til at markere status, og som vi i TENEN har arbejdet med i artiklerne om Luksusforordninger. Temaet udbygges med flere eksem-

pler på de følgende sider.

Mange artikler handler om materialer, motivers udbredelse og anvendelse og afspejler den nyeste forskning. Her kan nye analysemetoder for DNA og strontium isotop fortælle overraskende fakta om materialernes rejse over store afstande.

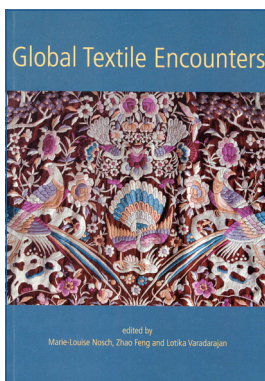
Tidsrammen er vid, eftersom en draperet dragt som en palla eller sari med mange funktioner kan ses på antikke afbildninger og ligeledes i det moderne Indien og Iran. Nutidig brug kan fortælle forskerne om, hvordan den kan være brugt i oldtiden, og måske udsendte den også dengang politiske undertoner?

Rejsende i det 17. og 18. århundrede spredte moder, hvad enten de var ambassadører eller missionærer, det ser vi mange ukendte eksempler på, ligesom vi ser motiver anvendt på nye materialer.

Bogens 33 kapitler er ikke grupperet efter tid eller emne, men giver på en appetitvækkende måde mange smagsprøver på spændende møder, suppleret med litteraturhenvisninger.

Lone de Hemmer Egeberg

National Treasure Textile with Roundels of Four Lion Hunters on Horseback Horyuji Temple in Nara, Japan, 7th-8th centuries, also known as the Four Celestial Guardians Brocade. Detail.

Telefonliste for TENENs bestyrelse mv.

<i>navn</i>	<i>adresse</i>	<i>telefon / ePost</i>	<i>buv</i>
Annet Laursen Skjelsager	Dorthesvej 2 3520 Farum	44 95 05 55 <i>silke-annet@silke-annet.dk</i>	formand + redaktion
Lone de Hemmer Egeberg	Teglgården 66 st.th. 3460 Birkerød	45 81 05 05 <i>debemmeregeberg@gmail.com</i>	næstformand + kalender
Bent Bille	Søndergade 66 5620 Glamsbjerg	64 72 15 65 <i>bille.glamsbjerg@gmail.com</i>	kasserer
Lis Slottved	Hjarupvej 10 6200 Aabenraa	74 63 03 50 <i>slottved@dlgmail.dk</i>	sekretær + korrektur
Vibeke Lilbæk	Kollerødvej 39 3450 Allerød	26 60 28 40 <i>vofl3450@gmail.com</i>	redaktion
Maj Ringgaard	Helmsvej 37 2880 Bagsværd	21 40 43 76 <i>Maj.Ringgaard@natmus.dk</i>	bestyrelse
Susanne Lervad	Lindevej 14 1877 Frederiksberg C	22 11 08 26 <i>sl@termplus.dk</i>	bestyrelse
Susanne Rundqvist Pedersen	Rådm. Steins Allé 45, 5.tv 2000 Frederiksberg	26 62 80 80 <i>susanne.rundqvist@mail.dk</i>	bogholder
Hanne Frøsig Dalgaard	Bredebovej 33, 6.tv. 2800 Lyngby	45 87 55 05 <i>hanne.dalgaard37@gmail.com</i>	korrektur
Anni Bloch	Thingvalla Allé 5 2300 København S	32 59 59 77 <i>annibloch@gmail.com</i>	suppleant
Tina Ejlersen	Rudmevej 122A 5750 Ringe	41 43 67 87 <i>tejlertsen@gmail.com</i>	suppleant
Margit Ambeck	Lyshøjgårdsvej 87, 1.th. 2500 Valby	36 30 61 50 <i>m.ambeck@gmail.com</i>	revisor
Hanne Schneller	N. Frihavnsvej 49, 2.tv. 2100 København Ø	35 38 35 45 <i>hanne.schneller@botmail.com</i>	revisor- suppleant
Susanne Nielsen	Grusgravvej 10 4660 Store Heddinge	56 50 11 26	forklæder
Frits Lilbæk	Kollerødvej 39 3450 Allerød	23 92 42 85 <i>vofl3450@icloud.com</i>	redaktion + webmaster

*Dette bladnummer er nummer 100 af dem alle ...
hurra for det!*

Brug TENENs Facebook-gruppe - www.facebook.com/groups/TENEN.forening
TENEN på internettet - www.tenen-dk.tk - tjek dette bladnummers side
med henvisninger og galleri med ekstrabilleder.

Huskede du at betale kontingent ?

Postkort fra Århus

Vi besøgte sommerens “Sculpture by the Sea”, der var en række kunstinstallationer eller skulpturer placeret i det fri. 56 værker var opstillet på stranden og i skoven langs vandet mellem Tangkrogen og Ballehage. Blandt kunstnerne var Karl-Christian Geleff der havde valgt at strikke hylstre til træerne i skoven sammen med publikum. “Duet Knit”-hylstrene blev strikket af stofstrimler på to rundpinde rundt om træerne, så to kunne strikke samtidigt, én på hver side af træet. Når hylstrene var blevet lange nok blev de hæftet på en ring som blev hængt op i grenene.

FOTO: OLE HEIN PETERSEN

FAMILIEFOTO

Da vi kom forbi, sad kunstneren og rodede i det. Det var så uheldigt at selve pindene var gået af den vire som bandt den sammen, med det resultat at halvdelen af maskerne var faldet af pindene og masser af masker var løbet. Han sad og så temmelig desorienteret ud og kæmpede med en ny pind, han havde fået anskaffet, mens maskerne løb. Jeg hjalp ham med opmaskning så længe familien gad vente - dog ikke længe nok til at udrede hele problemet - og vi fik en hyggelig snak om, at han skulle have sendt hylstret til opmaskning hos Agnes fra “Matador”.

Maj Ringgaard